

Լ. Միրիջանյան անվան հ. 155 հիմնական դպրոց

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ

Նախագծային ուսուցման դրական և բացասական կողմերը

ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Թերմինա Մկրտչյան

ՂԵԿԱՎԱՐ

Մանուշակ Պետրոսյան

ԵՐԵՎԱՆ 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	3
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏ	4
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏ	7
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔ	12
ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ.....	15
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	17

ՆԱԽԱԲԱՆ

Կրթությունը անհատի, հասարակության և պետության շահերից բխող ուսուցման և դաստիարակության միասնական գործընթաց է, նպատակաուղղված է հայ ժողովրդի և մարդկության հոգևոր ժառանգությունը, գիտելիքներն ու փորձը յուրացնելուն, պահպանելուն, հարստացնելուն և սերունդներին փոխանցելուն:

Հանրակրթության գլխավոր նպատակը երեխաների, սովորողների մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական և սոցիալական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացումն է, նրանց պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորումը:

Հանրակրթական դպրոցը իրագործում է բարդ ու բազմակողմանի մանկավարժական պրոցես, որը նպատակաուղղված է համակողմանիորեն ու ներդաշնակորեն զարգացած նոր սերունդ դաստիարակելուն: Այդ գործում առաջատար ու վճռորոշ դերը պատկանում է ուսուցչին: Նա դպրոցականների ուսուցման և դաստիարակության բարդ համակարգի կենտրոնական դեմքն է:

Չնայած թեմաների բազմազանությանն ու տարբերությանը՝ ըստ դժվարության և աշակերտական հետազոտության խորության, բոլոր նախագծերը բնութագրվում են իրականացման նույն մոտեցմամբ: Տարբերում են նախագծերի իրականացման հետևյալ փուլերը՝

- 1) Նախապատրաստական,
- 2) պլանավորման,
- 3) հետազոտման,
- 4) արդյունքների քննարկման,
- 5) գնահատման:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍ

Նախագծային ուսուցման դրական և բացասական կողմերը

Ժամանակակից մեթոդիստների (Մ.Ա. Յակունչև, Օ.Ն.Վոլկովա, Օ.Ն. Ակսենովա, Ա.Բ. Ռուչին և այլն) բնորոշմամբ կենսաբանության ուսուցման մեթոդիկան ուսումնական առարակա է կենսաբանության ուսուցման տեխնոլոգիաների և տեսության վերաբերյալ և նրա խնդիրը ապագա ուսուցչին մեթոդական գիտելիքներով և հնարքներով զինելն է:

Նախագիծը պարտադիր պետք է ունենա գրված մաս՝ հաշվետվություն աշխատանքի ընթացքի մասին, որտեղ նկարագրված են աշխատանքի բոլոր փուլերը /սկսած նախագծի խնդրի առաջադրումից/, նրանց վրա հիմնված բոլոր որոշումները, առաջացած բոլոր խնդիրները, դրանց հաղթահարման միջոցները, վերլուծվում է հավաքված տեղեկատվությունը, գիտափորձերի անցկացումը և դիտումը, ի մի են բերվում հարցումների արդյունքները, արվում են եզրակացություններ, պարզաբանվում են նախագծի հեռանկարները: Նախագծի անվիճելի պայմանն է հանդիսանում նրա հրապարակային պաշտպանությունը՝ աշխատանքի արդյունքի ներկայացումը: Շնորհանդեսի ընթացքում հեղինակը ոչ միայն արդյունքն է ցույց տալիս, այլ նաև ցուցադրում է սեփական գիտելիքները և նախագծի խնդրի լուծման իր փորձը: Ինքնաներկայացումը նախագծային աշխատանքի կարևոր կողմն է: Նախագծային ուսուցման մեթոդը իր էությամբ մոտ է պրոբլեմային ուսուցմանը, որը առաջարկում է սովորողների մոտ ճանաչելի խնդրի հետևողական և նպատակամղված առաջխաղացում, լուծում, որի միջոցով նրանք ուսուցչի ղեկավարությամբ ակտիվորեն նոր գիտելիքներ են սովորում: Պրոբլեմային ուսուցումը ապահովում է գիտելիքների ամրությունը և դրանց ստեղծագործական օգտագործումը պրակտիկ գործունեության մեջ: Բացի այդ նախագծային մեթոդը նմանություն ունի զարգացնող կրթության հետ: Զարգացնող կրթությունը ուսուցման միջոց է, ընդ որում աշակերտը հանդիսանու է այդ գործունեության ամբողջական սուբյեկտը, գիտակցելով դնում է ինքնակառավարման նպատակներ ու խնդիրներ և ստեղծագործելով հասնում է դրանց իրականացմանը:

1) Նախապատրաստական փուլում հստակեցվում է աշխատանքի բոլոր անդակությունը. որոշվում է նախագծի թեման և նպատակը, հիմնախնդրի ներկայացման ձևը: Սովորողները քննարկում են թեման ուսուցչի հետ և ստանում անհրաժեշտ լրացուցիչ տեղեկություններ, ապա դնում նպատակներ: Ուսուցիչը ծանոթացնում է

սովորողներին նախագծային մեթոդի իմաստին ու պարզաբանում հետազոտության մեթոդները:

Պլանավորման փուլում ուսուցիչը կատարում է նախապատրաստական աշխատանք: Իր խնդիրներում ներառում է աշակերտների գիտելիքների հիման վրա առաջնային գաղափարների առաջադրումը, աշակերտների հակումների, հետաքրքրությունների և հնարավորությունների բացահայտումը, նախագծերի թեմաների առաջադրումը, վարկածների ու նպատակների ձևակերպումը, պլանի մշակումը, աշխատող խմբերի ձևավորումը, նախագծի ղեկավարի ընտրությունը: Կարևոր պահ է ռեսուրսային ապահովվածությունը՝ համակարգչային սարքավորումների, աուդիո, վիդեո, պատճենահանման տեխնիկայի տրամադրումը, գրադարանային սպասարկումը: Մասնակիցների պարտավորությունն էրի բաշխումը կատարում են իրենք՝ աշակերտները՝ բաց քննարկմամբ: Ուսուցիչը նույնպես հայտնում է իր կարծիքը: Խիստ կարևոր է հենց սկզբից հստակ սահմանել նախագծի յուրաքանչյուր մասնակցի խնդիրն ու կատարելու ժամկետը: Կարելի է կազմել մոտավոր ժամանակացույց, որում կնշվեն յուրաքանչյուր փուլի ավարտի ժամկետը և ակնկալվող արդյունքները:

Վերլուծական փուլում աշակերտները գտնում ու հավաքագրում են տեղեկություններ՝ օգտագործելով գրականության աղբյուրները, զանգվածային լրատվամիջոցները, համացանցը: Ուսուցիչը աշակերտներին ուշադրությունը բևեռում է տեղեկատվության հավաքման այնպիսի մեթոդների վրա, ինչպիսիք են դիտարկումը, անկետավորումը, վիճակագրական հարցումները, փորձի իրականացումը:

Մեթոդիկական և դիդակտիկական կապված են միմյանց հետ: Դիդակտիկայի գլխավոր նպատակը ուսումնական առարկաների ուսուցման պրակտիկայի զարգացումն է: Դիդակտիկայի ուսումնասիրության առարկան են մասնավոր մեթոդիկաները. այդ թվում նաև՝ կենսաբանության ուսուցման մեթոդիկան: Հետևաբար, ինչպես դիդակտիկան, այնպես էլ կենսաբանության ուսուցման մեթոդիկան զբաղվում է «ո՞ւմ ուսուցանել», «ի՞նչ ուսուցանել», «ինչի՞ համար ուսուցանել», «ո՞րտեղ ուսուցանել», «կազմակերպման ինչպիսի՞ ձևերով ուսուցանել» և այլն հարցերով: Զվերևը (1987թ.) կենսաբանության ուսուցման մեթոդիկայի *օբյեկտը* համարում է կենսաբանության ուսուցման գործընթացը, Պանամարևը՝ ուսումնադաստիարակչական գործընթացը (2003թ.)[1]:

Անշուշտ, կենսաբանության ուսուցման մեթոդիկայի ուսումնասիրության օբյեկտը ուսուցման գործընթացն է, եթե ընդլայնված են ուսուցման գործառույթները. բացի

ավանդական՝ կրթական, դաստիարակչական, զարգացնող գործառույթներից, այն կատարում է նաև տեղեկատվական, ճշգրտման, ստուգման, գնահատման գործառույթներ: Ինչպես տեսնում ենք կենսաբանության ուսուցման օբյեկտը ներկայացնելը դժվար է: Դրա համար այսօր օգտագործվում է համակարգված մոտեցում, որի էությունը կայանում է նրանում, որ ուսումնասիրության օբյեկտի առանձին բաղադրիչները ուսումնասիրվում են ոչ թե մեկուսացված, այլ՝ փոխադարձ կապի և ազդեցության պայմաններում:

Վերգիլինը և Կորսունսկայան (1983թ.) կենսաբանության ուսուցման տեսության և մեթոդիկայի ուսումնասիրության առարկան համարում են ուսուցման ու դաստիարակության համակարգը, Պանամառնը՝ ուսուցման գործընթացի նպատակը, բովանդակությունը, ուսուցման մեթոդները, միջոցները և հնարքները, ինչպես նաև՝ սովորողի դաստիարակությունը և զարգացումը:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍ

ՈՒսուցչի ինքնակրթության համակարգի կարևոր բաղադրիչը մեթոդական

պատրաստության մակարդակի բարձրացման նպատակով կազմակերպվող ինքնուսուցումն է: Ժամանակակից մեթոդների հիմքում ընկած է սովորողի ինքնուրույն ուսումնական գործունեությունը, գիտելիքի ձեռքբերման գործընթացում նրա անմիջական, ակտիվ մասնակցությունը:

Մանկավարժության մեջ յուրաքանչյուր նորություն մեծ ոգևորությամբ է ընդունվում գործող մանկավարժների կողմից, սակայն գործնականում այդ նորարարությունները լայն տարածում չեն գտնում:

Պատճառն այն է, որ պրակտիկ գործունեության արդյունքում ծնված նորարարությունը չի կարող լինել ընդհանրացված, գնահատված, կիրառված՝ առանց մանկավարժական, հոգեբանական գիտությունների առաջընթացի հաշվառման, գիտության և պրակտիկայի զուգորդման[2]:

Գիտնականների պնդմամբ ժամանակակից մանկավարժական գործընթացի արդյունավետության բարձրացման հիմնական ուղին առաջավոր մանկավարժական փորձի տարածումն է: Հայտնի է, որ շատ նորարարություններ կորչում են առանց հետք թողնելու: Դա հիմնականում բացատրվում է հետևյալ իրողությամբ. Մանկավարժների կողմից չեն նկատվում կարևոր ու արժեքավոր կողմերը, կամ դրանք ընդօրինակվում են առանց ընդհանրացման, տեղայնացման և բացասական նրբերանգների շրջանցման: Շատ հաճախ հեղինակները ներկայացնում են

նորարարության ոչ կարևոր կողմերը, և կիրառողները շուտափույթ հիասթափվում են արդյունքից: Այդպես նոր մեթոդը կորցնում է իր կարևորությունը:

Պրակտիկ մանկավարժությունն առանց մանկավարժական գիտության չի կարող արձանագրել զգալի արդյունքներ: Վերապատրաստվող ուսուցիչը պետք է հետևի գիտության նորություններին, նորարարության հետևում կարողանա տեսնել գիտության համապատասխան բաժինը, կատարել գիտականորեն հիմնավորված ընդհանրացումներ և վերլուծություններ: Փաստորեն նորարարության ներդրումը մանկավարժական գործընթացում պետք է կրի հետազոտական բնույթ: Այս

ուղղությամբ տարվող աշխատանքները նպաստում են դպրոցի վերափոխմանը և մանկավարժական գործընթացի կատարելագործմանը: Որպեսզի լուծվեն այդ բարդ և

կարևոր հիմնախնդիրները անհրաժեշտ է, որ ուսուցիչները ընդգրկվեն վերապատրաստման ծրագրերում:

Վերապատրաստում անցած ուսուցիչները կարողանում են փոփոխություններ կատարել իրենց կողմից մշակած թեմատիկ պլաններում, դասավանդման գործընթացում, արձանագրելով սովորողների գիտելիքների, կարողությունների որակական առաջընթաց, ուսուցիչները զարգացնելով իրենց գիտելիքները, հմտություններն ու վերաբերմունքը ներառման հարցերի վերաբերյալ, կարողանում են բավարարել բոլոր աշակերտների կարիքները դասավանդման ժամանակ, ուսուցիչները վերապատրաստման արդյունքում կատարում են անհատական մշակումներ (նախագծեր), ուսուցիչների մասնագիտական զարգացման արդյունքում պլանավորվում և աշակերտների կողմից իրականացվում են ինքնուրույն փորձեր, ուսումնասիրություններ և հետազոտություններ[3]:

Յուրաքանչյուր ուսուցիչ ամեն մի դասից առաջ կանգնում է մի քանի կարևոր խնդիրների առջև.

- ինչպե՞ս հաջող պլանավորել
- ինչպե՞ս հաջող իրականացնել դասը
- ինչպե՞ս կանխատեսել արդյունքները
- ինչպե՞ս հասնել նպատակներին
- ինչպե՞ս վերլուծել հաջողություններն ու բացթողումները

Այս խնդիրների իրականացման համար ուսուցչին անհրաժեշտ է ուսուցման բազմազան մեթոդների լավ իմացություն: Մակայն սոսկ իմացությունը բավարար չէ արդյունավետ ուսուցում իրականացնելու համար: Այստեղ չափազանց կարևորվում է ուսուցման նպատակներից ու կանխատեսված արդյունքներից բխող մեթոդների ճիշտ ընտրության և կիրառության կարողություն: (տես 1)

- Մեթոդների ընտրության և կիրառության կարողությունն իր հերթին պայմանավորված է մի շարք գործոններով
- սովորողը պետք է հստակ իմանա՝ ինչ է անում և ինչու
- սովորողը պետք է մշտապես տեղյակ լինի՝ ինչ է իրենից ակնկալվում
- սովորողը պետք է վստահ լինի, որ ուսուցիչը աջակցելու և օգնելու է

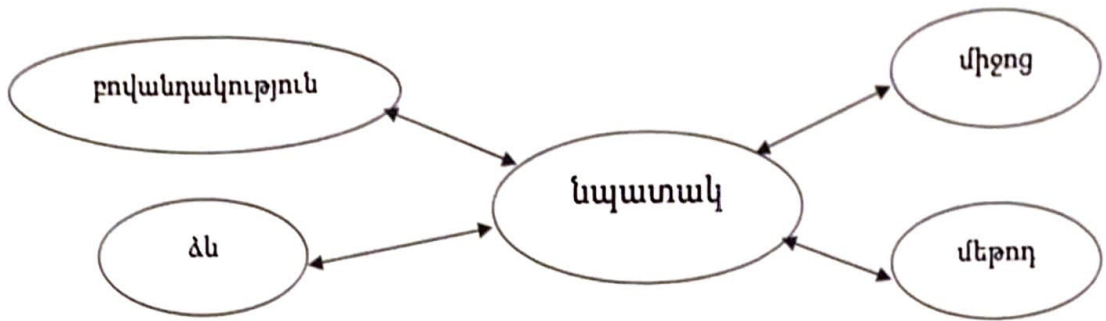
- ուսուցիչը պետք է կարողանա համադրել բազմազան մեթոդները նույնքան բազմազան արդյունքների հետ:

Այսպիսով, ուսուցչի մասնագիտական կարողությունների կարևոր մասն են կազմում բազմազան մեթոդների իմացությունը, դրանք կիրառելու, համադրելու հմտությունը: Ուսուցչի մեթոդական ձեռնհասությունը (կոմպետենցիա) ուսուցման գործընթացի արդյունավետությունը ապահովող կարևոր ուղիներից մեկն է:

Խնդիրներ

Ի՞նչ մեթոդներ են այսօր անհրաժեշտ ուսուցչին՝ արդյունավետ ուսուցում կազմակերպելու համար: Մեթոդների ընտրությունը և կիրառությունը ինքնանպատակ լինել չեն կարող: Այն կապված է բազմաթիվ խնդիրների և նպատակների հետ, որոնք իրական լուծում կարող են ստանալ միայն հատուկ պլանավորված և կազմակերպված ուսումնական գործընթացի միջոցով: Ուսուցման գործընթացի կազմակերպումը պետք է իր մեջ ներառի ուսուցման բազմազան մեթոդներ: Դրանց մի մասը հաջողությամբ բռնել են ժամանակի քննությունը, ավանդաբար կիրառվել ու կիրառվելու են: Սակայն հասարակության զարգացման ներկա փուլում կրթության առջև դրված նոր խնդիրներն ու հեռանկարային զարգացումները պահանջում են ուսուցման գործընթացում նոր մեթոդների կիրառման անհրաժեշտություն:

Այսինքն, կենսաբանության ուսուցման տեսության և մեթոդիկայի ուսումնասիրության առարկան այն տիրույթն է, որի սահմաններում իրականացվում է ուսումնասիրության օբյեկտը, իսկ օբյեկտը իրենից ներկայացնում է մեթոդական համակարգի մոդել:

Ստացվում է, որ համակարգաստեղծ տարրը այնուամենայնիվ ուսուցման նպատակն է, որը կապակցում է ուսուցման համակարգի մյուս բաղադրիչները:

Առարկայի *նպատակն է*: ապագա ուսուցիչներին նախապատրաստել կենսաբանություն առարկայի դասավանդմանը, ներկայացնել բնության ամբողջական համակարգը որպես աշխարհայացքի զարգացման և դաստիարակման միջոց, բացահայտել հիմնական մեթոդական պրոբլեմները դասավանդման մեթոդիկայի պատմության և նրա ներկա վիճակի օբյեկտիվ գնահատմամբ: Հիմնավորել ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքի կազմակերպումը[4]:

Ուսումնասիրության մեթոդները: Մեթոդիկան մշակվում է գիտահետազոտական կենտրոնների և մանկավարժական ինստիտուտների գիտաաշխատողների կողմից, ուսուցիչների հետ համատեղ՝ դպրոցում կատարվող գիտամանկավարժական հետազոտությունների միջոցով: Դպրոցում ստուգվում են մեթոդական հնարքների արդյունավետությունը և մեթոդական նորարարությունները ձեռք են բերվում այդ ճանապարհով:

Կենսաբանության դասավանդման մեթոդիկայի *ուսումնասիրության* տեսական *մեթոդներն* են.

- համակարգային-կառուցվածքային,
- անալիզի և սինթեզի,
- ինդուկտիվ և դեդուկտիվ,
- անալոգիայի,
- մոդելավորման,
- մաթեմատիկական վերլուծության (հետազոտության տվյալների մոտարկման համար),
- պատմական և տրամաբանական զարգացման մեթոդները,

Էմպիրիկ մակարդակում կենսաբանության դասավանդման մեթոդիկայի հետազոտության մեթոդներն են.

- դիտարկումը (դպրոցի կամ կենսաբանության ուսուցչի մանկավարժական փորձի ուսումնասիրություն),
- քանավոր հարցումը (զրույց, հարցազրույց),
- անկետավորումը (գրավոր հարցում),
- թեստավորումը,
- դպրոցի կամ կենսաբանության օրինակելի ուսուցչի մանկավարժական փորձի վերլուծությունը,
- մանկավարժական հետազոտությունը (լաբորատոր, ստուգիչ, հայտորոշիչ, համեմատական) և այլն:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՅՔ

Հայաստանի Հանրապետությունում մանկավարժի որակավորում շնորհվում է միջին և բարձրագույն մասնագիտական կրթությունների հիման վրա: Հանրապետության գործող պետական բարձագույն ուսումնական հաստատություններից 6-ում պատրաստում են մանկավարժի որակավորում ունեցող մասնագետներ: 82 միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններից 27-ում ևս շնորհվում է մանկավարժի որակավորում:

Այսօրվա մանկավարժը պետք է կրթի այն սերունդին, որը պատասխանատու է մոլորակի վաղվա օրվա համար, ով պետք է ապրի բնահարմարության սկզբունքով, բնապահպանական կուլտուրայով և գիտակցի առկա էկոլոգիական ճգնաժամի հետևանքները: Այս առումով տեղին է հիշել հին հնդկական հայտնի ասացվածքը. «մենք երկրագունդը չենք ժառանգել մեր նախնիներից, այլ՝ պարտքով ենք վերցրել մեր երեխաներից»[5]:

Ներկայումս ուսուցիչների մասնագիտական կրթության բնագավառում առկա են հետևյալ հիմնախնդիրները.

- Տարեցտարի մանկավարժական մասնագիտություններով բուհերում ուսանողների թիվն ավելանում է, մինչդեռ վերջին տարիներին նկատվում է աշակերտների թվի կայուն նվազման միտում, որի հետևանքով կրճատվում են ուսուցչական տեղերը: Արդյունքում մանկավարժական բուհեր և միջին մասնագիտական հաստատություններ են ավարտում ավելի շատ մանկավարժներ, քան համակարգի իրական կարիքն է:
- Մանկավարժի մասնագիտության ցածր վարկանիշի և կատարած աշխատանքին ոչ համարժեք վարձատրության պատճառով մանկավարժական մասնագիտությունը գրավիչ չէ երիտասարդների համար: Մանկավարժական բուհեր հաճախ դիմում են հիմնականում մասնագիտական շարժառիթներից զուրկ սովորողներ, ընդունվում են մեծամասամբ ընդունելության քննությունների արդյունքում համեմատաբար ցածր միավորներ հավաքած դիմորդները:
- Մանկավարժական բուհերի մասնագիտական ծրագրերը և ուսումնական պլանները հանրակրթության ոլորտում ընթացող բովանդակային բարեփոխումներին համապատասխան չեն վերանայվում, չեն համապատասխանեցվում ուսուցչի մասնագիտության առջև դրվող ներկայիս պահանջներին, առավելապես՝ ուսուցման

նոր մեթոդների, ուսումնական գործընթացում ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման տեսանկյունից:

- Բուհերում չկան ժամանակակից, միջազգային պահանջներին համապատասխան կահավորված գրադարաններ, ռեսուրս կենտրոններ:
- Մանկավարժական բուհերում Բոլոնիայի գործընթացից բխող բարեփոխումները, մասնավորապես՝ անցումը երկաստիճան կրթության, ուսումնական կրեդիտների ներդրումը, ժամանակային առումով հետ են մյուս բուհերում այդ ուղղությամբ իրականացվող գործընթացներից:
- Դասախոսական կազմի մի մասի մասնագիտական որակները ցածր են, ինչը հանգեցնում է դասավանդման մակարդակի, արդյունքում՝ ուսուցիչների պատրաստման որակի անկմանը:
- Մանկավարժական բուհերում սովորողների ուսումնական պրակտիկան և նախադիպլոմային աշխատանքների կազմակերպումը թերի է՝ ինչպես պրակտիկայի համար նախատեսված ժամաքանակի անբավարարության, այնպես էլ բազային դպրոցներում թույլ վերահսկողության, մենթորային կադրերի բացակայության, տեսության և պրակտիկայի խզվածության պատճառով:

Այսօր դպրոցներում ակնհայտ է այն ուսուցիչների աշխատանքի արդյունքը, ովքեր աշխատում են նորարարական մեթոդներով:

Նորարարական աշխատանքի հաջողությունը, արդյունավետությունը և դրա ազդեցությունը դպրոցի զարգացման մեխանիզմի բովանդակության նորացման հարցում ամբողջովին կախված է կրթական գործընթացում համապատասխանության և նորարարության արդիականությունից, օգտակարությունից և իրագործելիությունից: Նրանք արդեն համապատասխան են միայն այն պատճառով, որ ունեն ընդհանուր կրթական նպատակ - աշակերտների անհատական կրթությանն ուղղված ուսուցում և սովորողների դաստիարակություն, բացի դրանից դրանք պոտենցիալ օգտակար են, քանի որ իրականացվում են բազմամասնագիտական դպրոցի համակարգի ստեղծման միջոցով, ծնողների սոցիալական պատվերի հաշվառումով և աշակերտների ընտրությամբ: Այնպես որ, նորարարական աշխատանքը միշտ բերում է ուսուցիչների և աշակերտների անհատական ներուժի զարգացման փոփոխություններ, քանի որ այն նպաստում է դրդապատճառի բարձր մակարդակի զարգացմանը:

Այնուամենայնիվ կրթական համակարգում կան մի շարք թերություններ, դեռևս բավարար ուշադրություն չի դարձվում աշակերտների կարողությունների և հմտությունների

գարգացմանը, բավարար չափով չեն օգտագործվում ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաներն ու ուսուցման մեթոդները, դասագիրքը ուսուցչի և աշակերտի համար շարունակում է մնալ որպես գիտելիքի միակ աղբյուր[3]:

Այս թերի կողմերի շտկումը կնպաստի հասարակական ամենահաստատուն ու պահպանողական ինստիտուտներից մեկի՝ դպրոցի գարգացմանն ու հասարակության առաջադրվող պահանջներին համապատասխան կրթական համակարգի ձևավորմանը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսուցչի արդյունավետ աշխատանքի նախապայմաններից մեկը ուսուցման բազմազան միջոցներին տիրապետելն է: Այս իմաստով ուսուցման նոր մեթոդների ու եղանակների իմացությունը շատ կարևոր է:

Նախագծային ուսուցման ներդրումը Հայաստանում իր հետ բերեց մեծ առաջընթաց ուսուցման և ուսումնառության գործընթացում: Մանկավարժական նշանակությունից բացի, այն ունի նաև հասարակական գործառույթ: Հայաստանում, ինչպես ամբողջ աշխարհում, ակնհայտ է, որ մարդիկ կարիք ունեն աշխատելու խմբերով, ուստի նախագծային բազմազան հմտություններ են անհրաժեշտ խմբային աշխատանքն արդյունավետ դարձնելու համար:

Այսօր դպրոցներում ակնհայտ է այն ուսուցիչների աշխատանքի արդյունքը, ովքեր աշխատում են նորարարական մեթոդներով :

Նորարարական աշխատանքի հաջողությունը, արդյունավետությունը և դրա ազդեցությունը դպրոցի զարգացման մեխանիզմի բովանդակության նորացման հարցում ամբողջովին կախված է կրթական գործընթացում համապատասխանության և նորարարության արդիականությունից, օգտակարությունից և իրագործելիությունից: Նրանք արդեն համապատասխան են միայն այն պատճառով, որ ունեն ընդհանուր կրթական նպատակ - աշակերտների անհատական կրթությանն ուղղված ուսուցում և սովորողների դաստիարակություն, բացի դրանից դրանք պոտենցիալ օգտակար են, քանի որ իրականացվում են բազմամասնագիտական դպրոցի համակարգի ստեղծման միջոցով, ծնողների սոցիալական պատվերի հաշվառումով և աշակերտների ընտրությամբ: Այնպես որ, նորարարական աշխատանքը միշտ բերում է ուսուցիչների և աշակերտների անհատական ներուժի զարգացման փոփոխություններ, քանի որ այն նպաստում է դրդապատճառի բարձր մակարդակի զարգացմանը:

Այնուամենայնիվ կրթական համակարգում կան մի շարք թերություններ, դեռևս բավարար ուշադրություն չի դարձվում աշակերտների կարողությունների և հմտությունների զարգացմանը, բավարար չափով չեն օգտագործվում ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաներն ու ուսուցման մեթոդները, դասագիրքը ուսուցչի և աշակերտի համար շարունակում է մնալ որպես գիտելիքի միակ աղբյուր:

Այս թերի կողմերի շտկումը կնպաստի հասարակական ամենահաստատուն ու պահպանողական ինստիտուտներից մեկի՝ դպրոցի զարգացմանն ու հասարակության առաջադրվող պահանջներին համապատասխան կրթական համակարգի ձևավորմանը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. 1 Վարդանյան Բ. Թ., Մանկավարժության միջօրեականներում, Եր., 2007թ.,
2. 220 էջ:
3. 2 Բալյան Ա. Ա., Մանկավարժական վարպետության հիմունքներ, Եր., 1988թ.:
4. 3 Նախաշավիղ 1. 2002
5. 4 Ուսուցիչների 5-օրյա վերապատրաստումների պլան և նյութեր, Եր., 2006թ.,
6. 147էջ:
7. Якунчева М.А. под редакцией, Методика преподавания биологии, М., «Академия», 2008
8. Конюшко В. С., С. Е. Павлюченко, С. В. Чубаро "Методика обучения биологии" Минск 2004г.

Համագանց

1 www.cfep.am